

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/16748
601129

Sayı : 56020453/2013-610.01-179/2767/5345
Konu : Yazılı soru önergesi

12 / 03 / 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/02/2013 tarihli ve 43452547-120.00-106301 sayılı yazı,
b) 19/02/2013 tarihli ve 747/1386 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Bingöl Milletvekili İdris Baluken tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/16748 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-179/2766/5344
Konu : Yazılı soru önergesi

12 / 09 / 2013

Sayın İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/16748 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde ise, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Değınilen hükümlerdeki yetki ve teminata dayalı olarak görülecek davalardaki tüm işlemlerde yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Mahkeme kararlarının olağan yargısal denetiminde Bakanlığımızın herhangi bir görev ve yetkisi bulunmadığı gibi yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin hususlarda, Bakanlığımız veya herhangi bir organ, makam, merci veya kişi tarafından müdahalede bulunulması da söz konusu olamaz. Ancak hukuk ve ceza davaları yönünden kesin olarak verilen hükümlerle, niteliğı bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden ve temyiz incelemesinden geçmeksizin kesinleşen hükümlere karşı kanun yararına temyiz yoluna başvurulabilmektedir.

II- 26/08/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 650 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1. maddesiyle, "2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un 13/A maddesine hüküm eklenerek, Dışışleri Bakanlığı ile işbirliğı yapmak suretiyle, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AIHM) yapılan başvurulara ilişkin, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüşlerini istemek, savunmaları hazırlamak ve gerektiğinde oturumlara temsilci göndermek ve diğır görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Ülkemiz hakkında verilen ihlal kararlarını ilgili mercilere iletmek ve ihlalin ortadan kaldırılmasına yönelik süreçleri takip etmek, insan hakları konusunda ilgili diğır kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliğı halinde projeler hazırlamak, ulusal ve uluslararası sempozyum, seminer ve eğitim faaliyetleri düzenlemek de Başkanlığın görevleri arasında gösterilmiştir.

Bu çerçevede, İnsan Hakları Daire Başkanlığında çalışan ve belirli maddelerde

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

uzmanlaşmış hâkimler tarafından, Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı işbirliğiyle, hâkim ve savcı adaylarına insan hakları ve AİHM içtihatları konusunda dersler verilmektedir. İnsan hakları bilincinin geliştirilmesi ve bunun uygulamaya yansıtılmasını sağlamak amacıyla İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından koordine edilen veya gözlemci olarak yer alınan bir takım çalıştay ve projeler de yürütülmektedir.

Bu kapsamda, 15-17 Kasım 2011 tarihlerinde "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye Kararları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" adlı Yüksek Düzeyli Konferans ve Çalıştay düzenlenmiştir. Bu çalıştay ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ışığında, ülkemizdeki insan hakları açısından sorunlu alanlar ve bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda en çok ihlâle konu olan alanlardan yola çıkılarak yaşama hakkı, işkence ve kötü muamele yasağı, özgürlük ve güvenlik hakkı, adil yargılanma hakkı, özel hayatın gizliliği ve ifade özgürlüğü ile mülkiyet hakkına ilişkin olmak üzere toplam 6 çalışma grubu oluşturulmuştur. Her çalışma grubu, kendi çalışma sahasındaki problemlere odaklanarak, tespit edilen sorunların üstesinden gelebilmek amacıyla çözüm alternatifleri üretmiş ve ulaşılan neticeler sonuç bildirgesi olarak kaleme alınmıştır.

Diğer taraftan, "Türkiye'de İfade ve Medya Özgürlüğü Projesi" başlatılmıştır. Proje ile AİHM içtihatlarında ortaya konulan standartlar doğrultusunda Türkiye'de ifade ve medya özgürlüğü önündeki engellerin kaldırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, ifade ve medya özgürlüğü hususunda farkındalığı arttırmaya yönelik olarak hâkim ve savcılarının katılımıyla çalışma ziyaretleri ve yuvarlak masa toplantıları gerçekleştirilecektir.

Proje kapsamında 5 Şubat 2013 tarihinde Ankara'da üst düzeyli bir konferans düzenlenmiştir. Konferansa, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, yüksek mahkeme başkan ve üyeleri ile AİHM hukukçularının yanı sıra yerli ve yabancı akademisyenler ve medya mensupları katılmışlardır. Bu proje kapsamında, AİHM içtihatları doğrultusunda Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünün inceleneceği ve hâkim ve savcılarının yararlanabilmesini amaçlayan bir şerh de hazırlanacaktır.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) tarafından yürütülen ve Bakanlığımızın dolaylı yararlanıcı konumunda olduğu bir başka çalışma ise, "Hâkim ve Savcılarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Hakkındaki Farkındalıklarının Arttırılması Projesi"dir. Bu proje ile hâkim ve savcılarının, yargılama faaliyetleri sırasında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınan hak ve özgürlüklere ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihat ve yorumlarını göz önünde bulundurmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında, ilk derece mahkemelerinde görev yapan hâkim ve savcılar, Yargıtay ve Danıştay tetkik hâkimleri ve savcıları ile diğer birimlerin temsilcilerden oluşacak katılımcılar, AİHM uzman hukukçuları ve Türkiye adına AİHM'de savunma görevini üstlenen Bakanlığımız İnsan Hakları Daire Başkanlığı yetkilileriyle görüşecekler ve yürütme kurulu tarafından karar verilen konular üzerinde karşılıklı sunumlar gerçekleştirilecektir. Yurt içinde yapılacak çalışma toplantılarının yanı sıra 3 yıl içerisinde (2012-2014) AİHM'e 18 ziyaret yapılması ve bu ziyaretlere toplam 720 hakim ve savcının katılması öngörülmüştür.

Ülkemizdeki yargı süreçlerinin ve bu süreçlerin gerektirdiği sürelerin tespit edilerek standartlaştırılmasını hedefleyen Satürn Projesi ile Avrupa Komisyonu, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve HSYK'nın birlikte gerçekleştirdiği Yüksek Yargı Kurumlarının

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Avrupa Standartları Bakımından Rollerinin Güçlendirilmesi Projelerinde de Bakanlığımız İnsan Hakları Daire Başkanlığı gözlemci sıfatıyla yer almaktadır.

III- Hâkimler Ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliğiyle yapılan yazışmaya verilen cevapta;

A) Verdiđi kararlardan ötürü görevinden uzaklaştırılan herhangi bir hâkim ve savcıya rastlanılmadığı;

B) 6217 sayılı Yargı Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 18. maddesi ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 21 ve 33. maddelerinde yer alan “kanun yolu incelemesinden geçen iş sayısı ve bu inceleme üzerine verilen notlar” ibaresinin “kanun yolu incelemesinden geçen işler” şeklinde değiştirildiği; kanun yolundan geçen işler ibaresinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden geçen işleri de kapsadığı; bu itibarla, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen ihlal kararlarının, Aralık 2012 terfi döneminde hâkim ve Cumhuriyet savcılarının terfi incelemelerinde değerlendirmeye alındığı;

Bildirilmiřtir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan